

Vinil d'escàndol

The Cure, conjunt de roc sinistre dels Estats Units, acaba de veure com el seu disc «Matar l'àrab» s'ha guanyat tota mena d'ires. No ha estat, però, l'únic elapè polèmic que recordem. Heus-ne ací uns quants casos, que ens van tocar de prop.

C. Gàmez/P. Sellés

«No som racistes» és la llegenda que ha hagut d'afegir **The Cure** al seu disc *Matar l'àrab*, després del rebombori armat als Estats Units arran de l'excessiva difusió que ha tingut per part de les emissores i d'haver-se convertit, consegüentment, en catalitzador de les iredes xenòfobes de la paranoica societat americana. Tan gran ha estat l'escàndol, que **The Cure**, aliens a tota aquesta maregassa, han hagut de prometre de fer un concert pro-refugiats palestins. De moment, no se sap si la irreductible **Vanessa Redgrave** en farà la presentació. El que no es va veure obligat a retractar-se fou **Adamo**, el rossinyol gal, que en l'any 67 veia com la seua balada sionista *Inch'Allah* era prohibida de punta a punta dels dominis de la mitja lluna. Una rosada va durar la incursió en la *chanson engagée* de l'acaramelat Salvatore.

De l'any 67 ençà, han estat moltes les formes en què la censura ha deixat la seua empremta sobre l'acetat rodant. Molts anys abans, en la nit espanyola dels temps, una cançó dels incommensurables **Valverde-León i Quiroga**, «Ojos verdes», es veia semànticament alterada per convertir el que era una simple casa de barrets en una innocent gelosia. Tant **Miguel de Molina**, gai *avant la lettre*, com la seua enemiga acèrrima, **Concha Piquer**, van haver d'obviar l'hàbitat professional de la protagonista de la cançó. Per descomptat, el sentit comú del públic va saber veure més enllà de la podada semàntica que li havia infligit la totpoderosa censura.

Non grata, és a dir, no radiable

Segurament, els que més han patit

les accions de la tisora, en aquest cas franquista, han estat els trobadors del compromís. Fins a quin punt patien de síndrome d'abstinència sense la bastonada de la prohibició, encara està per dilucidar. La bona qüestió és que molts d'ells esdevindrien autèntiques Joanes d'Arc del microsolc. Són in comptables els casos en què **Raimon i Pi de la Serra, Lluís Llach**, etc., co-

«1969», de Velvet underground. A l'esquerra, portada original del disc. A la dreta, la «nacional».

neixien el retard en la data d'aparició dels discos, o la no-aparició d'una bona part del mateix disc. En l'EP d'*Irene*, disc de llançament de cara al mercat espanyol, apareixien dues cançons amb l'epígraf advertidor de «no radiables».

Joan Manuel Serrat, l'esgarriat, també va patir la retallada, però per qüestions més aviat de «decòrum». L'expressió «bandarra» es convertia en «donota» a *El drapaire*, mentre desapareixia la figura sentimental «ménage à trois», deixant el pobre Conillet de Vellut més casta que la Susanna bíblica. Serrat, com la resta, va saber traure'n profit, i les prohibicions es convertiren en una qüestió de marqueting. Avui dia encara n'hi ha, si bé d'una manera sibil·lina, quasi sempre imposada per les cases de discos. Que li ho diguen, si no, a **Pi de la Serra**.

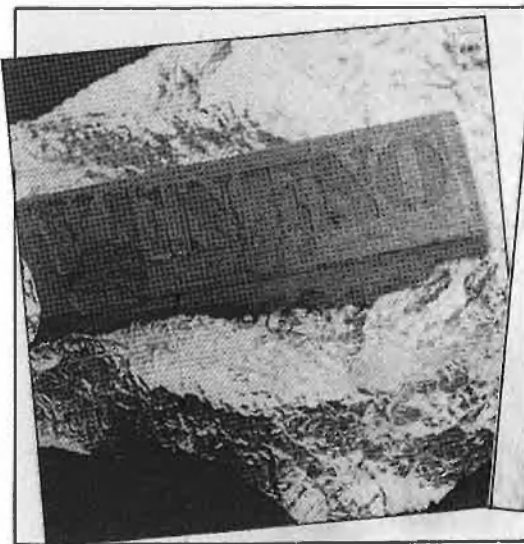
L'escot de la Montiel i la bragueta de Mick Jagger

Maria Antonia Abad, Sara Montiel en el segle, la pobra, en més d'una

ocasió va haver de recórrer al tul d'emergència per a les cobertes d'alguns dels seus discs. Anys i quilos més tard, apareixia *Touch me*, que feren retirar a causa de la lletra i d'una portada *hard core* que de segur hauria fet trempar a **Russ Meyer**. Una altra cantant de currículum poc sospitosos com **Marisol**, sense **Goyanes** que l'encotillassen, a gasa descorreguda, veia com era col·locada estratègicament la seua fotografia sobre el pit descobert, en un disc amb temes sud-americans. No era la primera volta que Marisol cridava l'atenció dels censors hispànics. A la televisió va veure com desapareixia una cançó seua per culpa d'un innocent vestit que li deixava la panxa a l'aire.

Portada escandalosa, la dels **Rolling Stones**, dissenyada per un altre rendista de l'escàndol, **Andy Warhol**. Reproduïda la part central dels *blue jeans*, amb cremallera inclosa, que podies abaixar, i que deixava veure els esllips inflats que hi havia al darrere. Per descomptat, en l'any de gràcia del 71 aquella portada era impresentable, com impresentable va trobar el títol de la cançó, «Sister Morphine», que, lluny de ser un panegíric de les drogues,

més bé en parlava dels nefastos defectes. Avui dia, els col·leccionistes de tot el món paguen a preu d'or la portada que es féu a propòsit per al mercat espanyol, que no per literal resultava menys morbosa. El **Rolling Stones** sempre havien estat pedra d'escàndol. Els executius de la Decca, anys abans, ja s'havien esgarriat davant d'un altre projecte de portada

que reproduïa el microcosmos visual d'un wàter públic.

Als Stones, assidus del cantó perillós, no els venien de nou els problemes censorístics. Una cançó seua, «Let's spend the night together», havia aconseguit el preat estatus de no-radiable anys abans als EUA. Aquesta mateixa cançó, de la mà del mimètic **David Bowie**, junt amb d'altres, promovia la prohibició d'un dels seus discos, *Aladdin Sane*, davant de la negativa de Bowie a autocensurar-se en el mercat espanyol. A *Diamond dogs*, del gos en què mutava **David Bowie**, una pinzellada victoriana feia desaparèixer els atributs sexuals. I és que Bowie sempre ha estat un transgressor impenitent; si no, recordem l'afer de videoclip *China girl*, vetat per la BBC.

Una altra actuació estel·lar de la censura tindria com a objecte **Lou Reed** al llarg de la seua dilatada carrera. Així, amb la **Velvet Underground**, li tapaven el cul i les bragues a la moderna de la portada, mentre l'heroïna desapareixia del microsòl. Al seu mític àlbum *Berlin*, la censura esdevenia Herodes fent desaparèixer els xiquets —The Kids— del disc. El proletari exquisit, **Brian Ferry**, amb la seua banda, Roxy Music, patiria un altre tant amb la portada de *Country life*, on dues xiques, gens sospitoses de virginals ni de camperoles, apareixien en roba interior, portada que fou eliminada en l'edició espanyola.

Des de Sevilla, el grup **Veneno**, l'estètica de la buleria antipsiquiàtrica, es reflectia en una portada que reproduïa una «postura» de xocolate encunyada amb el nom del grup. Són pocs els que tenen un exemplar d'aquesta edició, perquè de seguida la CBS la transformà ampliant-ne la barra d'haixix a les mateixes dimensions que la coberta. Un bon antídoto

Dalt, els Stones. Baix, portades conflictives.

contra el «verí» d'un disc, que incloïa i tot una adaptació de **Martí Pol**.

Amor físic en directe

El cas més divertit, potser, d'aquesta antologia del disbarat tingué lloc en l'any 69. Des de França, amb les veus de **Serge Gainsbourg**, el polifacètic músic francès, i la seua amant d'aleshores, una angleseta «made in Chelsea», **Jane Birkin**, exportaven l'amor físic en directe. Era la primera volta

que es panteixava en plàstic. «Jo t'estime...», títol críptic com no n'hi ha, si es té en compte el romanticisme de l'època. El disc va ser el gol més sonat clavat a la beata administració espanyola. Ràpidament, es col·locà en les llistes i ràpidament també fou retirat del mercat i de les ondes. A partir d'aquell moment, el disc entrarà en els circuits del mercat negre. Als pocs dies es podia trobar arreu, però a 600 ptes. de l'època. «Je t'aime..., moi non plus», es convertia en una fita històrica de la repressió imperant.

La coqueta **Cecília**, de **Simon and Garfunkel**, durant un temps, passaria per un règim de silenci a causa de les seues llicències sexuals. Avui aquestes històries de censura són ja, en part, pur anecdotari històric entre nosaltres, malgrat l'existència d'altres tipus de censura, sobretot per part de les cases editores. Tanmateix, a un país com els EUA, que igual pot produir una onada xenòfoba, com una ventada de puritanisme, la censura en aquests moments viu un reviscolament, on es barregen la moral reaganiana, el conservadorisme bostonià, l'ombra del KKK i altres fantasmes de l'Apocalipsi. □

